כפר עולמי · יחידה 2: גלובליזציה מעצימה שינויים · חוברת קטנה

גבולות נפתחים ושוק חופשי

חוברת תלמיד · **בסיסי**

חומה נפרצה, גבולות נפתחו – והעולם הפך לשוק אחד גדול.

שם:	כיתה:	תאריך:

מה בחוברת?

1. מושגי מפתח
2. קוראים: כשהגבולות נפתחו
3. חלק א׳ – מתרגלים מושגים
4. חלק ב׳ – בודקים הבנה
5. חלק ג׳ – חושבים כמו גאוגרפים
6. כרטיס יציאה ✂

משחקים לשיעור הזה (חידון מהיר, איש תלוי, טריוויה ועוד) באתר: https://geo-z-chovrot-tiny.sites.tab.bot/

יצרה: רוית ראש בן ישי

מושגי מפתח

קראו את המושגים. נשתמש בהם בכל החוברת.

המלחמה הקרה

תחרות ארוכה בין שני גושים, בלי קרבות ביניהם.

לדוגמה: העולם מחולק לגוש מערבי ולגוש מזרחי

מעצמה

מדינה חזקה מאוד שמשפיעה על אחרות.

לדוגמה: שתי המדינות שהובילו את הגושים

יוזמה פרטית

אדם פותח עסק משלו.

לדוגמה: נערה שפותחת דוכן לימונדה

שוק חופשי

כל אחד יכול לפתוח עסק ולמכור.

לדוגמה: שתי מאפיות ברחוב מתחרות על הלקוחות

מכס

מס על סחורה שמגיעה מחו"ל.

לדוגמה: תשלום נוסף על מכונית מיובאת

הפרטה

המדינה מוכרת חברה לאנשים פרטיים.

לדוגמה: מפעל ממשלתי שנמכר לחברה פרטית

ריאיון אישי

שואלים אדם שאלות ורושמים תשובות.

לדוגמה: שיחה עם סבתא על החיים פעם

ארגון בינלאומי

קבוצה של הרבה מדינות שעובדות יחד.

לדוגמה: ארגון שמוריד מכסים בין המדינות החברות

קוראים

כשהגבולות נפתחו

פעם העולם היה מחולק לשני גושים. בכל גוש הייתה מדינה חזקה מאוד. הגושים התחרו זה בזה. לתקופה הזאת קוראים "המלחמה הקרה". בין הגושים היה קשה לסחור ולנסוע.

בגוש אחד אנשים פתחו עסקים ומכרו מה שרצו. זה נקרא שוק חופשי. בגוש השני המדינה החליטה מה לייצר ובאיזה מחיר.

בשנת 1989 נפרצה חומה גדולה בעיר ברלין. אחר כך מדינות רבות פתחו את הגבולות. אנשים התחילו לסחור, לטייל ולפתוח עסקים. חברות גדולות פתחו חנויות ומפעלים בהרבה מדינות.

חלק א' – מתרגלים מושגים

בחלק הזה נחבר כל מושג להגדרה שלו, ונזהה דוגמאות מהחיים.

1. התאימו: כתבו בריבוע את האות של ההגדרה המתאימה.

1. מעצמה ☐ **א.** כל אחד יכול לפתוח עסק ולמכור.

2. המלחמה הקרה ☐ **ב.** מדינה חזקה מאוד שמשפיעה על אחרות.

3. שוק חופשי ☐ **ג.** המדינה מוכרת חברה לאנשים פרטיים.

4. יוזמה פרטית ☐ **ד.** אדם פותח עסק משלו.

5. הפרטה

☐ **ה.** תחרות ארוכה בין שני גושים, בלי קרבות ביניהם.

2. השלימו: לאיזה מושג מתאימה כל דוגמה?

מחסן מילים: ארגון בינלאומי מכס ריאיון אישי

1. שיחה עם סבתא על החיים פעם – זו דוגמה ל־_____
2. ארגון שמוריד מכסים בין המדינות החברות – זו דוגמה ל־_____
3. תשלום נוסף על מכונית מיובאת – זו דוגמה ל־_____

חלק ב' – בודקים הבנה

חזרו לקטע הקריאה. הקיפו את התשובה הנכונה, וסמנו נכון או לא נכון.

1 מה זה "המלחמה הקרה"?

◯ א. מלחמה בשלג
◯ ב. תחרות ארוכה בין שני גושים בלי קרבות ביניהם
◯ ג. חורף קר מאוד
◯ ד. משחק כדורגל

2 מה זה שוק חופשי?

◯ א. שוק שבו הכול בחינם
◯ ב. שוק רק בלילה
◯ ג. אנשים פותחים עסקים ומתחרים
◯ ד. המדינה קובעת הכול

3 איזו חומה נפרצה בשנת 1989?

◯ א. חומת ברלין
◯ ב. החומה הגדולה של סין
◯ ג. חומת העיר העתיקה
◯ ד. חומה של בית ספר

4 מה קרה אחרי שהגבולות נפתחו?

◯ א. אסור היה לנסוע
◯ ב. כל העסקים נסגרו
◯ ג. אנשים הפסיקו לסחור
◯ ד. אנשים התחילו לסחור ולטייל יותר

5 מה זה מכס?

◯ א. מס על סחורה שמגיעה מחו"ל
◯ ב. סוג של רכבת
◯ ג. חנות גדולה
◯ ד. מפה

נכון או לא נכון? אם לא נכון – תקנו בשורה.

		נכון	לא נכון
1	בתקופת המלחמה הקרה העולם היה מחולק לשני גושים.		
2	בשוק חופשי המדינה מחליטה מה כל חנות תמכור.		
3	אחרי שהגבולות נפתחו חברות פתחו מפעלים בהרבה מדינות.		
4	ריאיון אישי הוא משחק כדור.		

חלק ג' – חושבים כמו גאוגרפים

כאן אין תשובה אחת נכונה. כתבו במשפטים מלאים והסבירו את דעתכם.

1 כתבו שאלה אחת שהייתם שואלים סבא, סבתא או אדם מבוגר על החיים פעם.

התחילו כך: הייתי שואל/ת...

2 איזה עסק הייתם רוצים לפתוח? למה?

התחילו כך: הייתי פותח/ת... כי...

כרטיס יציאה – גבולות נפתחים ושוק חופשי

גזרו לאורך הקו המקווקו ומסרו למורה. שם: _____

1 שוק חופשי הוא...

2 בשנת ...1989

3 שאלה לריאיון: ...

איך הבנתי? ◯ הבנתי היטב ◯ הבנתי חלקית ◯ אני צריכים/ות עזרה